

Dr hab. Adam Czarnecki
Dr hab. Dominika Milczarek-Andrzejewska
Dr hab. Katarzyna Zawalińska
Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN

Konflikty wokół ziemi rolnej a wspólna polityka rolna

Abstrakt wystąpienia – seminarium IRWiR PAN 4 marca 2019 r.

Głównym celem referatu jest ocena roli jaką wspólna polityka rolna (WPR) pełni w konfliktach związanych z użytkowaniem ziemi rolnej w Polsce. W pracy podjęto próbę pokazania w jaki sposób WPR, poprzez zniekształcanie cen gruntów rolnych, wpłynęła na polski rynek ziemi w latach 2004-2013. Do badania wykorzystano regionalny model równowagi ogólnej (POLTERM) odzwierciedlający zależności ekonomiczne na poziomie 16 województw. Wyniki badania wskazują, iż rola WPR w konfliktach dotyczących użytkowania gruntów zależała nie tylko od wielkości wykorzystanych funduszy unijnych w danym województwie, ale przede wszystkim od warunków społeczno-ekonomicznych, struktury gospodarstw rolnych i poziomu urbanizacji. Na podstawie wniosków z badania można stwierdzić, iż w przypadku najstabilniej zurbanizowanych województw o niskiej średniej wielkości gospodarstw, udział WPR we wzroście cen gruntów rolnych był bardzo wysoki. Zatem WPR pośrednio (poprzez wzrost cen) utrudniała obrót ziemią rolną co mogło prowadzić do konfliktów między rolnikami. W przypadku najsilniej zurbanizowanych województw udział WPR we wzroście cen gruntów rolnych był relatywnie niski w porównaniu z innymi czynnikami związanymi z procesami urbanizacyjnymi. W tych województwach rolnicy mieli silne zachęty do sprzedaży swoich gruntów na cele nierolnicze. Presja związana z przekształcaniem gruntów rolnych na inne cele mogła wywoływać konflikty między rolnikami a innymi użytkownikami ziemi. Można powiedzieć, że w tych województwach WPR nie spełniała roli „strażnika” ziemi rolnej.